

L'ART DEL PAGÉS

SECCIÓ DOCTRINAL, AGRONÓMICA Y BIBLIOGRÁFICA.

Adulteració de vins.

La Cambra de Comers de Lóndres, ha donat al interrogatori remès per lo Ministre d' Estat, las contestacions següents:

Primer interrogatori.—«Quins son, segons lo seu criteri, los medis mes adequats pera desenrotllar la industria de la fabricació d' ayguardents á Espanya?»

Contestació.—Los medis son destruir la causa primordial de la desaparició de la abans floreixent industria de destilació alcohólica en nostra terra.

Los alcohols amilichs y sos semblants, es dir, los productes de la fermentació sacarina dels tubérculs, arrels y altres sustancias vegetals, ab que la industria alemanya infesta á Espanya, son la causa principal á que 'ns referim.

Eixos productes tòxichs á causa de la seva fabricació barata y de la complacencia arancelaria, son cent vegadas mes perjudicials á Espanya que l' opi ho es á la Xina.

Arruiná nostra industria nacional d' esperits de vi.

Trayent partit de la ignorancia, estimula la cobdicia, no precisament de nostres vinicultors, sino dels vinaters ó vinifactors, que han desacreditat en tots los mercats estrangers nostra producció vinícola. Envenena al poble y lo enerva y degrada física y moralment. Comparis sino las actuales estadísticas del crim, que s' engendra en las tavernas, y las de las afecciones cerebrales que tenen

lo manicomi per hospital, ab las d' aquells temps en que nostre poble bebia son ayguardent de rahim y son vi de la terra, sense reforsar.

Mes barato y convenient fora, que Espanya regalés á la industria alemana lo valor de vuitanta nou milions de litres d' alcohol amilich que importa y que serveix pera aumentar la corrent de l' Elba y no pera arruinar la industria nacional, danyar á la salut pública y consumir arreu lo descrédit de la nostra producció vinicola.

Segon interrogatori.—«¿Quins son los alcohols preferibles?»

Contestació.—L' alcohol *etilich* (C_2H_6O), ó sigui lo producte de la fermentació vinosa del sucre ó glucosa del rahim que 's l' únich y l'egitim esperit de vi.

La fermentació de la brisa, segons la qualitat y estat, produheix tres alcohols diferents, lo *caprilich* lo *capróich* y 'l *propilich*; los dos primers son dolents per sa insolubilitat parcial en los caldos y sols l' últim podria acceptarse, sent la fórmula de sa composició G_3H_8O .

L' alcohol *butilich* ($C_4H_{10}O$), procedent de la fermentació de la safranoria sucrera, es ja llógicament menos soluble que 'l *propilich* y per lo tant, dolent pera barrejar ab los vins.

L' alcohol *amilich* ($C_5H_{12}O$) per si sol parla, ab sa defectuosa fórmula. Aquest producte degut á la fermentació de las patatas, representa lo gros de la exportació alemana á nostre pais. Es un intermediari en la escala dels líquits grassos ú oliosos y los caracterisats com alcohólichs y volátiles.

Tercer interrogatori.—«¿Quinas fórmulas ó garantias podrian adoptarse, ja per los particulars, ja per la ley, pera impedir l' adulteració y falsificació dels vins per l' empleo d' alcohols industrials?»

Contestació.—Per la que fa referencia als particulars la major garantia per ells mateixos está en no atmetre vins adulterats ab lo venenós alcohol.

Quan l' olor y 'l paladar, per falta de experiencia ó de costum, arriban á no conèixer si un vi está ó no falsificat existeix, no obstant, un experimentat quimich analítich dins de nosaltres mateixos, que resideix en nostre estómach, y qui, ab la veu convincent de l' indigestió diu á nostres abatits ó descuidats sentits ¡m' envenenen!

La ley té en son poder los medis de impedir prácticament la falsificació dels vins, manant destruir la producció fraudulenta y

dolenta à la salut pública, ó establir drets d' exportació y de consums tan carregats com lo valor del mateix vi, aforant son valor com si realment fos producció natural llegítima.

Aixó bastarà pera fer desapareixer lo frau en las mateixas mans de sos productors ja que no podrian exportar ni vendre ab profit sos begudas perniciosas.

Lò descrèdit de nostra producció vinicola certament arriba à las proporcions alarmants que ab sobra de fonaments han preocupat l' atenció del Govern de S. M.

Aqueix descrèdit se va fent universal densà que las Memorias, é Informes comercials dels Ministres y Consuls extrangers, residents à Espanya, apareixen publicats per la premsa d' eix pais y dels demés que sostenen relacions comercials ab lo nostre.

La aplicació del remey deu esser prompte y enérgich, públics han sigut lo frau y l' engany.

Sols així renaixerà lo crèdit, la confiança y la demanda exterior en benefici de nostra oprimida producció vinicola.

SECCIÓ D' AGRICULTURA PRACTICA.

Eynas ó máquinas pera regar.

Sembla que d' alguns anys ensà se haja cambiat lo clima de nostra terra, donchs las plujas d' hivern que feyan revenir totas las deus y minas, ja casi las tenim olvidadas, y ja se sab que de tots los elements necessaris à la agricultura, l' aygua es casi lo mes important.

La gran majoria d' heretats de nostre país, à causa de ser tant montanyós, son de secà, y las cullitas se perden ó donan poch, à falta molts vegadas d' una pluja à son degut temps.

Aquesta escassetat d' aygua, fa que en molts parts no se poden cultivar hortalissas, y se han de comprar à voltes à pobles milja hora y una hora lluny.

En algunas masias succeheix, que pera abeurar lo bestiar se deu

gastar l'aygua recullida dins de bassas quan plou, y en lo estiu molts cops es corrompuda.

Si se tenia aygua suficient, se destinaria un tros á horta, altre á ferratjes, se podria criar bestiar, que produhiria en fems part de lo que menjaría, y aumentant la producció, se aumentaria lo benestar y la renda, donchs ja es sabut que una propietat ab aygua, val doble de la que no 'n té.

Pera salvar aquest inconvenient hi ha diferents medis, però donat lo modo de ser de nostra terra, y lo molt repartidas que son las propietats, no podém parlar de canals ni pantános, (per mes que en alguns punts costarian poch y produhirian molt,) y hém de contar sols ab los elements que pot disposar un petit propietari.

Sempre y quant una finca se trobi al costat d' un riu, rech, xaragall ó salt d' aygua, en cara que passi baixa, es molt probable que ab poch gasto se podrà conduhir ó portar part d' aquesta aygua, á la masia, empleyant lo que científicament se diu un *Ariet hidràulich*, y se coneix també per *bomba de salt de cabra*.

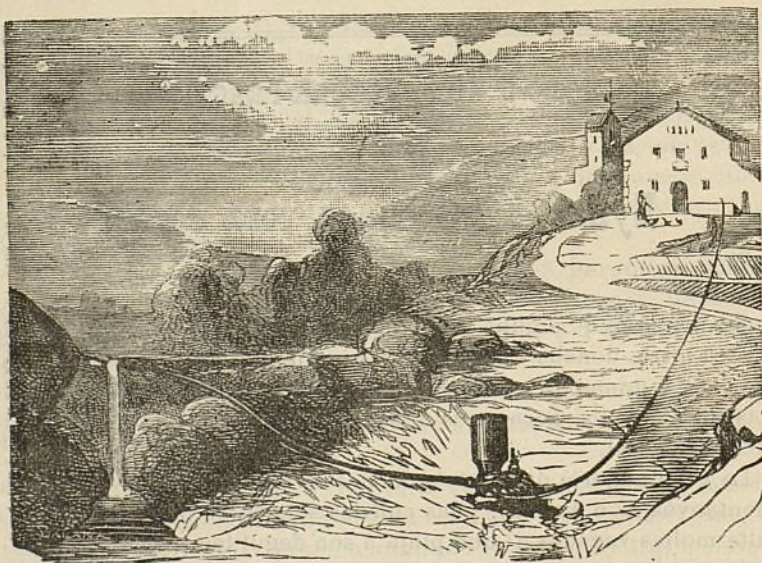

Fig. 188 —Ariet hidràulich.

Es aquesta eyna ó máquina, poch coneguda dels nostres agricultors, á pesar de ser de molta utilitat, donchs que dona en certs

paratjes fins lo 90 per cent de forsa útil, lo que no fa cap mes màquina.

Lo seu modo de funcionar, es molt enginyós y molt sensill.

Es cosa certa que tot lo que camina, si de sobte se vol parar, dona un contra-cop, per part de sa forsa, y continua lo moviment ab la que li queda.

Donchs, ab aquesta ideya, se fa corre aygua per una canonada que al extrem té una vàlvula; vàlvula que se tanca per ella sola quan l' aygua corre, y s' obra quan està quieta.

Prop d' aquesta vàlvula hi ha un depòsit d' aire, que té la entrada tancada per altra vàlvula, que va al revés de la primera, y de dins d' aquest depòsit surt lo canó que porta l' aygua que se vol aprofitar.

En lo moment que corra l' aygua per la primera canonada que 'n dirém la canonada d' entrada, se tanca de prompte la 1.ª vàlvula, y obligada llavors tota l' aygua de la canonada á retrocedir, y trobant prop un punt dèbil que es la segona vàlvula, se fica per allà comprimint l' aire que hi ha dins lo depòsit, que á son torn pitja, tanca la 2.ª vàlvula, y fa sortir l' aygua per la segona canonada, que 'n dirém la de sortida.

Fet aixó, l' aygua s' aquieta, mes ja tot seguit s' obra la 1.ª vàlvula que torna á deixar corre l' aygua, per tornar á repetir tot lo que habèm explicat, donant per resultat de sortir continuament un raig d' aygua cap dalt de la casa ó safreïtj, mentres que no falti al torrent, gorch ó riu, d' ahont se pren.

Pera posár aquesta màquina se deu saber: la quantitat d' aygua que se pot disposár, la diferencia de nivells y la distancia desde allà ahont se pren fins allà ahont se vol posár l' ariet, y la diferencia de nivell y la distancia desde l' ariet á la casa ó safreïtj.

La quantitat d' aygua que puja es á 5 vegadas l' altura, la sétima part de l' aygua que se pren, si puja mes alt se 'n puja menos, y mes si no ha de pujar tant.

Los càlculs de gastos, segons los datos que nos doná la casa Soler, carrer d' Ausias March n.º 149, que es la única casa que 'ls construeix á Barcelona, son los següents:

Suposém que la masia se trova prop d' un rech que pot donar un raig continuu; que lo desnivell desde allà ahont se vol pendrer l' aygua fins allà ahont se vol colocar l' ariet es de 3 metros y la distancia de 25 metros; que la distancia de la casa al ariet es de

200 metros y son desnivel 30 metros, allavors tindrém, empleyant un ariet de

	N.º 1	N.º 2	N.º 3
un gasto de compra de. . .	75 ptas.	100 ptas.	350 ptas.
un gasto de canó de entrada. .	35 »	94 »	250 »
un id. id. de sortida..	100 »	256 »	750 »
un id. de colocació. . .	50 »	150 »	400 »
TOTAL.	260 ptas.	600 ptas.	1750 ptas.

y obtindrém cada dia . . . 8 cargas, 83 cargas, ó 333 cargas

d' aygua, y si calculém l' interés y amortisació del dinér empleat al 12 per cent, veurém que proximament per cada céntim de gasto, tenim ab lo n.º 1 una carga, ab lo n.º 2, quatre cargas, y ab lo n.º 3 cinch cargas y mitja. preus á que no resulta de cap altre manera.

De lo que acabém de dir se despren, que un ariet de n.º 1 no deu emplearse mes que pera aygua escassa y pera beure; que un de n.º 2 ja pot servir pera los usos de una masia ó pera regar un petit hortet; que lo n.º 3 es propi pera rego, y que quant mes gran, mes barato ressurt l' aygua.

En altre número tractarém d' altres màquinas.

SECCIÓ DE NOTICIAS AGRÍCOLAS.

La falsificació de vins ab drogas.—La sala de Cassació de Lyon ha dilucidat una qüestió importantíssima. Se tractaba de saber si 'ls fabricants de las drogas que serveixen pera donar color als vins poden ser considerats com á cómplices en lo delict de falsificació d' aquets caldos ja que no deixan de saber pera que serveixen los productos que fabrican per mes que no estiguin en convinencia directa ab los falsificadors.

La sentencia ha confirmat la jurisprudencia del Tribunal de Lyon decidint que lo comers de materias pera la coloració dels vins deu ésser considerat com á cómplice del delict de falsificació.

Creyém completament rahonable la decisió presa per dit Tribunal francès puig d' aquesta manera s' evitarien una munió de falsificacions que sols son bonas pera malmetre la salut.

Transport de vins.—La companyia dels ferro-carrils de Tarragona á Barcelona y Fransa ha denunciat la tarifa internacional especial pera 'l transport de vins y bonificaciones que pera distints punts de Fransa té acordadas ab las diferents agencias de transports.

En sis mesos ha denunciat dita companyia duas vegadas la mencionada tarifa pera aumentar lo preu de transport dels vins, lo qual perjudica notablement al comer de vins y als viticultors.

La denuncia actual no pot ser mes estemporánea donada la ruinosa crisis perque vé atravessant lo negoci vinater, crisis que farà mes sensible lo nou augment en lo preu del transport dels vins; per lo que no podém menos que cridar la atenció de las Cambras de Comer de las plassas á las quals aquella mida afecta, al objecte de que vejan de posarse d'acort á fi de practicar mancomunadamente las gestions que jutjin oportunas y pera lograr que regeixin las tarifas actuals.

MERCATS FIRAS Y CULLITAS.

Catalunya.—Si lo temps continúa plujós, com fins ara, es de temer que lo *mildiu* se desentrotlli aviat en las vinyas y que la cullita de ví no siga lo que fins ara havia promés ja que l'excés d'humitat en aquesta estació es sempre perjudicial.

A vigilar, donchs, pera poder atacar los primers síntomas que 's-presentin

Lleyda.—Lo mercat del dilluns se vejé molt poch concorregut. Los preus sense variació y sense la fluixeta que era de presumir; disminuhint la importació de blat extranjer.

Las últimas glassadas han perjudicat notablement als vinyats y fruyterars.

Manresa.—La glassada de la nit del 17 al 18 ha causat danys de molta consideració als vinyats d'aqueixa comarca.

Panadés.—Las fortas glassadas hagudas durant aquestos últims

dias han perjudicat molt als vinyats d' Arbós, Vilafranca y d' altres termes comarcans.

Priorat.—Diuheu del que la padregada ha fet malbé molt los ceps per la part de Cornudella. També los persistents frets n' han atacat alguns que estaban ja brotats.

Reus.—Durant la setmana passada encara que ab calma, se feren algunas transaccions particularment en fruyts del pays. Lo consum fou també mes animat.

Segarra.—Segons càlculs prudents una meytat de la vinenta cullita de vi pot donarse per perduda á causa de las últimas glasadas.

La perdua representa bastants milions.

Sitjes —Nostre mercat de vins ha experimentat alguna major animació, haventse venut algunas partidas á 25 y 27'50 pessetas la carga de 121 litres y segons sembla, en la vehina població de S. Pere de Ribas, s' ha comprat alguna partida á 30 y 32'50 pessetas.

Tortosa —Segons per tota eixa comarca dihuen tots los cullitants y comerciants, son moltas las existencias que encare tenen pera vendre y moltas las ganas en desprendres de dit caldo. Sembla que los principals mercats consumidores no fan demandas, portant en sa consecuencia una gran calma y baixa en sos preus.

Valls.—Després de las plujas ha baixat tant la temperatura que las matinadas del diumenje y dilluns glassá en tot lo terme. Las vinyas s' han ressentit de glasada tan imprevista, sobre tot aquellas en que 'ls brots estavan molt avansats. Los sembrats y los arbres fruyters també han patit un tant.

Verdú.—Aquesta renombrada fira que comensá lo dijous día 21 y qual principal día es lo dilluns vinent, día 25, prometia estar molt animada.